

## **Buzağı desteklemesi**

### **Başvuru yeri, şekli ve zamanı:**

a) Yetiştiriciler, desteklemeyi hangi yetiştirici/üretici örgütü üzerinden almak istiyorlarsa, almak istedikleri örgüt üzerinden, kooperatifler aracılığıyla almak isteyenler bölge veya il üst birlikleri üzerinden, soy kütüğü ilave destekleme alacaklar damızlık sığır yetiştiricileri il birlikleri üzerinden; herhangi bir örgüte üye olmayanlar ise doğrudan il/ilçe müdürlüklerine başvururlar.

b) **Başvurular, birinci dönem için 31/12/2020 tarihine kadar, ikinci dönem için ise 1/4/2021-15/6/2021 tarihleri arasında yapılır.** Birinci dönemde başvurusu olan yetiştiriciler, ikinci dönemde tekrar başvuru yapamaz. Süresi geçtikten sonra yapılan tüm başvurular geçersizdir. Başvurular destekleme yılı için geçerlidir.

c) Yetiştirici/üretici örgütleri, kendilerinde başvuru dilekçesi bulunan üyelerinin başvurularından sorumludur. Bir yetiştirici/üretici örgütüne üye olan yetiştiriciler, dilekçe ile üyesi buldukları yetiştirici/üretici örgütüne başvuru yapmak zorundadır. Yetiştirici/üretici örgütleri, her ne sebeple olursa olsun üyesinin yazılı destekleme başvurusunu geri çeviremez. Üyesinin destekleme başvuru dilekçesi bulunmayan yetiştirici/üretici örgütleri, bu üyeleri adına başvuru yapamazlar.

### **Buzağı desteklemesi, aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:**

- Buzağılar 2020 yılında doğmuş, TÜRKVET ve e-ıslaha kayıtlı olmalı ve buzağıların her iki veri tabanında doğdukları işletme numarası, cinsiyet, ana kulak numarası ve doğum tarihleri aynı olmalıdır.

- Buzağı, TÜRKVET kayıtlarına göre doğduğu işletmede en az 4 ay (120 gün) süreyle yaşamış olmalıdır. Ancak, en az 50 baş dişi sığırı, soğutma tankı ve makineli sabit sağım sistemi bulunan işletmeler, 4 aydan önce buzağılarını satabilir. Bu buzağılar 120 gün yaşamış ve aşıları tamamlanmış ise desteklemeden faydalandırılır. İşletmeler, il/ilçe müdürlüklerine müracaat ederler; şartları sağlayan işletmelerin listesi, askı ve/veya hak ediş listelerinin yayımlanmasından önce HAYGEM'e bildirilir.

- Buzağıların programlı aşıları (dişilerde brusella ve şap, erkeklerde şap) yapılmış ve Veteriner Bilgi Sistemine kaydedilmiş olmalıdır. Hastalıktan ari işletmelerde brusella aşı şartı aranmaz.

- Buzağıların analarında, 2020 yılında ilk doğumunu yapan düvelerin ilkine buzağılama yaşı en fazla 810 gün, ineklerde ise destekleme yılı ile bir önceki buzağılaması arasındaki süre en fazla 450 gün olmalıdır. Bu parametreler e-ıslah kayıtlarından, e-ıslahta kayıtlı olmayan ineklerin ise e-ıslahta kayıtlı buzağılarından hesaplanır. İneklerin, TÜRKVET kayıtlarında bulunan, ancak e-ıslaha kayıt edilemeyen buzağıları hesaplamalarda dikkate alınmaz. 20/11/2019 tarihli ve 30954 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Tebliği (Tebliğ No: 2019/54)'nin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen üreme kriterleri, 1/9/2020 tarihinden önce doğan buzağılar ile embriyo transferi sonucu doğan buzağıları kapsamaz.

- Her buzağı için bir kez destekleme ödemesi yapılır. Çoklu doğumlarda her bir buzağı desteklemeden faydalandırılır.

- Destekleme ödemesi yapılan buzağıya, ilave destekleme koşullarının sonradan oluşması durumunda sonraki dönemlerde ilave ödemeler yapılmaz.

- Destekleme ödemesi buzağının doğduğu işletme numarası üzerinden, e-ıslah veri tabanına başvurusu girilen işletme sahibine yapılır.

- Destekleme ödemeleri, iki dönem halinde yapılır. Her iki dönemde destekleme şartlarını sağlamadığı için destekleme alamayan buzağılar, sonraki süreçte şartları sağlasa da destekleme kapsamına alınmaz.

- Destekleme süreci içerisinde ve ilgili mevzuat kapsamında, buzağıların küpeletilmesi, TÜRKVET ve e-ıslah kayıt sistemlerine kaydedtirilmesi, programlı aşılarının yaptırılması ve işletme bilgileri ile

desteklemeye esas verilerin kayıt sistemlerinde güncellenmesinden yetiştiriciler, belgelerin düzenlenmesi ve veri girişlerinin zamanında yapılmasından ise görevli kişiler ve kuruluşlar sorumludur.

-Etçi veya kombine ırk boğaların sperması ile suni tohumlama sonucu doğan veya bu ırkların Bakanlıktan izinli tabii tohumlama boğalarının tohumlamasından doğan buzağılara, birinci fıkrada belirtilen şartları da taşımaları durumunda destekleme ödemesi yapılır.

- Döl Kontrolü Protokolü kapsamındaki boğaların sperması ile suni tohumlama sonucu doğan ve birinci fıkrada belirtilen şartları sağlayan buzağılara ilave destek verilir.

**- Soy kütüğüne kayıtlı olan ve birinci fıkrada belirtilen şartları sağlayarak buzağı desteğini hak eden ve aşağıda belirtilen koşulları taşıyan buzağılara ilave destek verilir:**

a) Buzağı, soy kütüğüne kayıtlı anadan suni tohumlama sonucu doğmuş ve anası kendi ırkı ile tohumlanmış olmalıdır. Yerli ırk analarda ırk uyumu şartı aranmaz. İşletmenin soy kütüğüne giriş tarihinden önce doğan buzağılar ilave destekten faydalandırılmaz.

b) Buzağının doğduğu işletme, soy kütüğüne 1/10/2020 tarihinden önce kaydedilmiş ve 31/12/2020 tarihi itibarıyla kayıtlı olmalıdır. Yetiştirici, destekleme müracaatını damızlık sığır yetiştiricileri birliği aracılığıyla yapmalıdır.

c) İşletmede, Bakanlık veya Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliğinin talimatlarına uygun olarak, üçten az olmamak üzere destekleme yılı itibarıyla soy kütüğünde bulunduğu sürenin (ay olarak) 2/3'ü oranında aylık süt ölçümü yapılmış olmalıdır.

ç) Süt ölçüm tarihinde, işletmenin etçi ırk ve melezleri hariç inek sayısının en az % 60'ının süt ölçümü yapılmış ve süt ölçüm tarihinden itibaren 120 gün içerisinde e-ıslaha kaydedilmiş olmalıdır.

d) Süt ölçüm tarihinde, süt ölçümü yapılmış en az 10 ineğin en az yarısında aynı miktarda süt verim kaydı olması durumunda, işletmenin bu tarihteki süt ölçümü geçersiz sayılır.

e) Süt verim ölçümleri, standart süt ölçüm aletleri veya sağım sistemi ile ölçülmeli, ölçümler süt kayıt defterine kaydedilmeli veya sağım sisteminden temin edilmiş olmalıdır. Askı veya hak ediş listelerinin hazırlanması aşamasında işletmenin süt verim ölçüm metodu e-ıslahta tanımlanmış olmalıdır.

f) Süt verim ölçümlerinin, talimatlara uygun olarak yapılmasından ve e-ıslaha kaydedilmesinden yetiştiriciler, yetiştiricilerin bilgilendirilmesinden, bildirilen süt verim ölçümlerinin zamanında e-ıslaha kaydedilmesinden ve denetlemelerin yapılmasından Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği ve il birlikleri sorumludur.

- Suni tohumlama şartı aranan desteklerde, suni tohumlamanın, buzağının doğum tarihinden 210-295 gün öncesinde ülkemizde yapılmış ve bilgisinin e-ıslah veri tabanına kaydedilmiş olması gerekir.

- İşletmede, destekleme şartlarını sağlayan buzağı sayısına göre kademeli olarak, buzağı başına oluşan toplam destekleme tutarının 1-20 başa kadar tamamı, 21-100 başa kadar % 75'i, 101-500 başa kadar % 50'si ödenir. Kademeli ödemede, işletmenin destekleme tutarı, en yüksek miktarda destekleme tutarına sahip buzağılardan başlayarak hesaplanır. İkinci dönemde, birinci dönemde destek alan buzağı sayısı da dikkate alınarak ödeme yapılır.

- Gerçek veya tüzel kişilik adına birden fazla işletme olması durumunda, kademeli ödeme her bir işletme numarası için ayrı uygulanır.

-2/8/2021 tarihinden sonra e-ıslaha kaydedilen buzağılar destekleme kapsamına alınmaz.

### **İslah amaçlı süt içerik analiz desteklemesi**

- İslah amaçlı süt içerik analizi desteklemesi aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) İşletme, 1/10/2020 tarihinden önce soy kütüğüne kaydedilmiş, işletme süt ölçüm metodu tanımlanmış ve en az geçerli bir süt analizi yapılmış, en az on baş suni tohumlama sonucu doğmuş saf sütçü ve/veya kombine ırk ineğe sahip olmalıdır.

b) İneklerde, 1/2/2020-31/12/2020 tarihleri arasında en az iki olmak üzere yağ ve protein oranı ile somatik hücre sayısı yönünden geçerli süt içerik analizi yaptırılmış olmalıdır.

c) Analizlerde, yağ ve protein oranı için %2,5-7 arasında olan değerler, somatik hücre sayısında ise en fazla 1.500.000 somatik hücre/ml değeri, geçerli analiz olarak destekleme kapsamına alınır.

ç) Geçerli iki analiz arasındaki süre en az 20 gün olmalıdır.

d) Bir işletmede, analiz yapılan tarihteki analiz sonuçlarının (% yağ ve/veya protein) aynı olması veya büyük oranda benzerlik göstermesi durumunda bu analizler geçersiz sayılır. Süt analiz sonuçlarında tereddüt olması halinde Bakanlıkça yapılan değerlendirme esastır.

e) Süt analizleri, Bakanlıktan izinli veya ıslah amaçlı yetiştirici birliklerinin bu amaçla kurdukları laboratuvarlarda yapılır. Süt analiz sonuçları, analiz yapılan cihazdan online olarak e-ıslah veri tabanına aktarılır.

f) Destekleme yılında süt analizi yapılan her inek için bir kez destekleme yapılır. İneğin işletme değiştirmesi halinde, desteklemeden son analizi yaptıran ve desteklemenin tüm şartlarını sağlayan işletme yararlandırılır.

g) Süt analizi yapılan ineğin son buzağılaması 1/12/2020 tarihinden önce ve analiz tarihi ile arasındaki süre en fazla 610 gün olmalıdır.

ğ) İneğin analiz öncesi son buzağılamasından, e-ıslahta kayıtlı buzağısı olmalıdır. Yavru atmalar buzağılama olarak kabul edilmez, varsa önceki buzağılama dikkate alınır.

h) Askı veya hak ediş listelerinin hazırlanması aşamasında, ineğin son buzağılamasından sonra en az 3 olmak üzere, günlük süt verim ölçümü yapılmış olmalıdır.

ı) Süt içerik analizi yapılan inek, analiz tarihinde TÜRKVET veri tabanında aynı işletmede, cinsiyeti dişi ve yaşıyor olmalıdır.

- Islah amaçlı süt içerik analiz çalışmaları ile analiz sonuçlarının e-ıslaha aktarımından, damızlık sığır yetiştirici il birlikleri ve Merkez Birliği sorumludur.

- 2020 yılı buzağı desteklemesi birinci döneminde buzağı desteklemesine damızlık sığır yetiştiricileri il birlikleri üzerinden başvuruda bulunan işletmeler, bu destekleme için de başvuru yapmış sayılır. Buzağı desteklemesi başvurusu olmayan işletmeler, 1/2/2021 tarihine kadar üyesi buldukları damızlık sığır yetiştiricileri il birlikleri aracılığıyla il/ilçe müdürlüklerine başvuru yapabilir, buzağı desteklemesi olmadığı için sonradan yapılan bu başvurular il müdürlüklerince liste halinde askı veya hak ediş işlemleri öncesi HAYGEM'e bildirilir.

## **Malak desteklemesi**

### **Başvuru yeri, şekli ve zamanı:**

a) Damızlık manda yetiştiricileri birliğine üye olan yetiştiriciler birlikler aracılığıyla, üye olmayan yetiştiriciler ise şahsen il/ilçe müdürlüğüne başvurur.

b) Birinci dönem başvurular 31/12/2020 tarihine kadar, ikinci dönem başvurular 1/7/2021-1/8/2021 tarihleri arasında olmak üzere iki dönem halinde yapılır. Birinci dönemde başvuru yapamayanlar ikinci dönemde başvuru yapabilir. Birinci dönemde başvuruda bulunduğu halde, eksikleri nedeniyle desteklemeden yararlanamayanlar, ikinci dönemde eksikliğin giderilmesi halinde desteklemeden yararlandırılır.

**-Malak desteklemesi, aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:**

a) Malaklar, 1/1/2020-31/12/2020 tarihleri arasında doğmuş olmalıdır.

b) Malaklar küpelenerek, doğduğu işletme üzerinden TÜRKVET'e kaydedilmiş ve bu işletmede en az 4 ay (120 gün) süreyle yaşamış olmalıdır.

c) Hastalıktan ari işletmelerde brusella aşısı hariç olmak üzere, malakların programlı aşuları (dişiler için brusella ve şap, erkekler için şap) yapılmış ve Veteriner Bilgi Sistemine kaydedilmiş olmalıdır.

- Soy kütüğüne kayıtlı malak ilave desteklemesi, aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) Malakların doğduğu işletme, 31/12/2020 tarihine kadar MIS'a kaydedilmiş olmalıdır.

b) Malakların ana ve babası MIS'ta kayıtlı olmalıdır.

c) Yetiştiricinin damızlık manda yetiştiricileri birliği üyesi olması halinde birlik, soy kütüğü yürütme yetkisi almış olmalıdır.

- Suni tohumlamadan doğan malak ilave desteklemesi, aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) Malaklar, soy kütüğüne kayıtlı malak ilave desteklemesi almaya hak kazanmış olmalıdır.

b) MIS'ta suni tohumlama kaydı bulunmalıdır.

- Malak desteklemelerinde, soy kütüğü faaliyetlerinin, soy kütüğüne kayıtlı malak ilave desteklemesine ve suni tohumlamadan doğan malak ilave desteklemesine esas kayıtların doğruluğundan Türkiye Damızlık Manda Yetiştiricileri Merkez Birliği ve il birlikleri sorumlu olup bu birlikler haksız ödemeleri engellemek ve yetiştirici mağduriyetlerine sebep olmamak için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

**Dişi manda desteklemesi**

**Başvuru yeri, şekli ve zamanı:**

a) Damızlık manda yetiştiricileri birliğine üye olan yetiştiriciler birlikler aracılığıyla, üye olmayan yetiştiriciler ise şahsen il/ilçe müdürlüğüne başvurur.

b) Başvurular 31/12/2020 tarihine kadar yapılır.

**- Dişi manda desteklemesi aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:**

a) Dişi mandanın doğum tarihi 1/1/2020 tarihinden önce olmalıdır.

b) İşletmeler ve dişi mandalar 31/12/2020 tarihi itibarıyla TÜRKVET'te kayıtlı olmalıdır.

c) TÜRKVET'te dişi mandaların işletmeye geliş tarihi, 1/10/2020 tarihinden önce olmalıdır.

ç) Farklı illerde işletmesi bulunan yetiştiriciler, hayvanlarını 1/10/2020- 31/12/2020 tarihleri arasında diğer illerdeki işletmelerine veteriner sağlık raporu ile nakletmeleri halinde, desteklemeye ilişkin diğer şartların da sağlanması koşuluyla desteklemeden yararlanır.

- Soy kütüğüne kayıtlı dişi manda ilave desteklemesi aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

- a) Dişi mandalar 31/12/2020 tarihi itibarıyla MIS'ta kayıtlı olmalıdır.
- b) İşletmede, 2020 yılında en az 5 ay süt ölçümü yapılmış olmalıdır.
- c) Süt ölçümü yapılan ayda, sağılan mandaların en az yarısının süt verimleri ölçülmüş ve MIS'a kaydedilmiş olmalıdır.
- ç) Süt verimleri; standart süt ölçüm aletleri veya sağım sistemi ile ölçülmüş olmalı, ölçümler süt kayıt defterine kaydedilmeli veya sağım sisteminden temin edilebilmelidir.
- d) Ön soy kütüğüne kayıtlı dişi mandalar bu desteklemeden yararlanamazlar.
- e) Yetiştiricinin damızlık manda yetiştiricileri birliği üyesi olması halinde birlik, soy kütüğü yürütme yetkisi almış olmalıdır.

- Dişi manda desteklemelerinde, soy kütüğü faaliyetlerinin ve soy kütüğüne kayıtlı dişi manda ilave desteklemesine esas kayıtların doğruluğundan Türkiye Damızlık Manda Yetiştiricileri Merkez Birliği ve il birlikleri sorumlu olup bu birlikler haksız ödemeleri engellemek ve yetiştirici mağduriyetlerine sebep olmamak için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

### **Anaç koyun ve keçi desteklemesi**

#### **Başvuru yeri, şekli ve zamanı:**

- a) Yetiştiriciler (göçer hayvancılık yapan yetiştiriciler dahil), üyesi oldukları damızlık koyun keçi yetiştiricileri birliğine dilekçe ile 4/12/2020 tarihine kadar başvurur. Birlik, 6/11/2020 tarihinde TÜRKVET'ten KKBS'ye aktarılan yedekteki kayıtları esas alır.
- b) Damızlık koyun keçi yetiştiricileri birlikleri, başvurularını aldıkları yetiştiricilerin kişi, işletme ve hayvan bilgilerinin doğruluğunun (aktif/pasif durumu, vergi numarası, T.C. kimlik numarası, sahiplik bilgisi, anaç hayvan sayısı ve benzeri) kontrolünü TÜRKVET'ten yaparak hatalı veya eksik kayıtların olması durumunda il/ilçe müdürlüklerine bildirerek TÜRKVET'te gerekli düzeltmelerin yapılmasını sağlar.
- c) Damızlık koyun keçi yetiştiricileri birlikleri almış oldukları başvuruları 4/12/2020 tarihine kadar KKBS'ye kaydeder ve KKBS'den aldıkları üyelerinin isim ve işletme bilgilerini içeren listeleri 11/12/2020 tarihine kadar il/ilçe müdürlüğüne iletir.
- ç) Damızlık koyun keçi yetiştiricileri birlikleri başvuru listelerindeki bilgilerin doğruluğundan sorumludur. Başvuru listesinde olmayan yetiştiriciler desteklemeden faydalandırılmaz.

- Anaç koyun ve keçi desteklemesi, aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

- a) Desteklemeden yararlanacak anaç koyun ve keçilerin yaşları 6/11/2020 tarihi itibarıyla 15 ay ve üzeri olmalıdır.
- b) Yetiştirici, damızlık koyun keçi yetiştiricileri birliğine üye olmalıdır.
- c) Anaç koyun ve keçiler, küpelenmiş ve yetiştirici adına TÜRKVET'te kayıtlı olmalıdır.
- ç) Desteklemelerde, 6/11/2020 tarihinde TÜRKVET'ten KKBS'ye aktarılan yedekteki kayıtlar üzerinden il/ilçe müdürlüklerince işletmede, süresi içerisinde, yerinde yapılan tespitler esas alınır.
- d) Göçer hayvancılık yapanlar hariç, farklı illerde birden fazla işletmesi olan yetiştiriciler, her bir işletmesinin bulunduğu ilde ayrı ayrı başvuruda bulunmalıdır.

- KKBS'de kesin icmale aktarılan anaç küçükbaş hayvanlardan saf ırk Tiftik (Ankara) keçilerine Kararda belirtilen tutarda ilave destek verilir.

-Destekleme başvurusu yapılan hayvanların, 6/11/2020 tarihinde TÜRKVET'ten KKBS'ye aktarılan yedekteki kayıtlar esas alınarak il/ilçe müdürlükleri tarafından işletmede yerinde tespitleri yapılır.

- Göçer hayvancılık yapan yetiştiriciler, gittikleri yerin il/ilçe müdürlüğüne tespit için, belirtilen süre içerisinde başvurur.

- Başvuruda bulunan yetiştiricilerin hayvanlarının 6/11/2020 tarihi sonrasında il/ilçe müdürlüğünün yapacağı yerinde kontrol tarihine kadar geçen süre içerisinde aynı il sınırları içerisindeki işletme/işletmelerinde olması zorunludur.

- 6/11/2020 tarihinden sonra il/ilçe müdürlüklerince düzenlenmiş olan veteriner sağlık raporları yerinde tespit olarak kabul edilir.

g) Desteklemeye esas KKBS'den alınan icmal-2 listesi ilçe müdürlüklerince onaylanır ve 3 iş

**- Göçer yetiştiricilerin anaç koyun ve keçilerine Kararda belirtilen ilave destekleme işlemleri aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:**

a) Anaç koyun ve keçi desteklemeleri kesin icmal işlemlerinin tamamlanmasını müteakip, göçer yetiştiricilerin il/ilçe müdürlüklerince düzenlenmiş veteriner sağlık raporlarında yer alan desteklemesi uygun görülen anaç koyun ve keçilerinin KKBS'de açılacak olan ilgili modüle kaydı gerçekleştirilir.

b) Söz konusu veteriner sağlık raporlarının bir nüshası yerinde tespit tutanağına eklenir.

c) Ödemeye esas icmal işlemleri Bakanlıkça belirlenir.

### **Sürü büyütme ve yenileme desteği**

#### **Başvuru yeri, şekli ve zamanı:**

a) İslah programı kapsamında SOYBİS'e kayıtlı yetiştiriciler, damızlık koyun/keçileri için üyesi oldukları damızlık koyun keçi yetiştiricileri il birliğine dilekçe ile **1/12/2020-29/1/2021 tarihleri arasında başvurur.**

b) Soy kütüğü işletmelerinden koç/teke alacak yetiştiriciler, SOYBİS'te koç/teke listelerinin yayımlanmasını müteakip 1 ay içerisinde işletmesinin bulunduğu ildeki üyesi olduğu il damızlık koyun keçi yetiştiricileri birliğine taahhütname ve dilekçe ile başvurur. Yapılan başvurular, il birlikleri tarafından Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliğine gönderilir. Merkez Birliği tarafından her il için ulusal ıslah programı ve soy kütüğü talimatında belirtilen hususlara göre, soy kütüğü kaydı olan ve soy kütüğü tutma yetkisi bulunan illere öncelik verilerek düzenlenen koç/teke dağıtım listesi HAYGEM'in onayına sunulur. Onaylanan listeler Merkez Birliği tarafından il birliklerine gönderilir. Koç/teke alım ve dağıtım işlemleri il birliklerinin koordinasyonunda gerçekleştirilir. İl birlikleri yetiştirici tarafından satın alınan koç/teke destekleme başvuru bilgilerini SOYBİS veri tabanına girer.

c) İl birlikleri, damızlık koyun/keçiler için almış oldukları destekleme başvurularını son başvuru tarihinden sonraki 5 iş günü içinde sisteme kaydeder. Sistemden aldıkları üyelerinin isim ve işletme bilgilerini içeren listeleri 5 iş günü içinde il müdürlüğüne iletir.

#### **Sürü büyütme ve yenileme desteği aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:**

a) 2020 yılı anaç koyun ve keçi desteklemelerine başvuru yaparak KKBS'ye kaydedilmiş yetiştiriciler doğrudan bu desteğe de başvurmuş sayılırlar.

b) Desteklemeden yararlanacak anaç koyun ve keçiler, 10/8/2018-15/8/2019 tarihleri arasında doğmuş olmalıdır. Bu yaş aralığı dışındaki dişi hayvanlar desteklemeden yararlandırılmaz.

c) KKBS veri tabanında son iki yılın anaç koyun ve keçi desteklemesini alan işletmeler ve anaç koyun ve keçiler belirlenerek, ikinci yıl sürüye ilave olan 15 aylık ve üzeri anaç koyun ve keçiler ((b) bendinde belirtilen tarih aralığında doğanlar) için Bakanlıkça belirlenecek artış oranında ilave destek verilir.

### **Küçükbaş soy kütüğü desteklemesi**

- Küçükbaş soy kütüğü desteklemesi aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) İslah programı kapsamında soy kütüğüne kayıtlı damızlık koyun/keçi yetiştiricileri ile bu işletmelerde yetiştirilen ve seçilen damızlık koç/tekeleri alan yetiştiriciler bu desteklemeden faydalanır.

b) Yetiştirici, il damızlık koyun keçi yetiştiricileri birliğine üye olmalıdır.

c) Desteklemeden yararlanacak yetiştiricilerin üyesi olduğu il birliği, Bakanlıktan soy kütüğü yürütme yetkisi almış olmalıdır. Damızlık koç/teke alacak yetiştiricilerin üyesi oldukları il birliklerinde ise bu şart aranmaz.

ç) Damızlık koyun/keçiler ile koç/tekeler, küpelenmiş ve TÜRKVET'e kayıtlı olmalıdır.

d) Desteklemeden yararlanacak damızlık koyun/keçiler 15/5/2021 tarihine kadar doğum yapmış olmalıdır. 15/10/2021 tarihine kadar oluşan ve sisteme girilen kayıtlar üzerinden destekleme ödemesi yapılır.

e) Desteklemeden yararlanacak damızlık koyun/keçilerin aşım, doğum ve yavrularının verim kayıtları SOYBİS'te kayıtlı olmalıdır.

f) Damızlık koç/teke satın alan yetiştiricilere yapılacak olan desteklemelerde SOYBİS'te yayımlanan koç/teke listeleri esas alınır.

g) Soy Kütüğü kapsamına alınan tüm ırklarda doğan yavrular ana, baba ve doğum ağırlığı ile birlikte;

1) İvesi, Tahirova ve Sakız koyun ırkları ile Kilis ve Türk Saanen keçi ırklarında 1 (bir) ay arayla en az 3 (üç) süt ölçümü,

2) Tiftik keçisinde SOYBİS'e kayıtlı hayvanlar içerisinde ilkine doğum yapan en az bir baş hayvanı bulunmak şartıyla, ilkine doğum yapan hayvanın tiftik verimi ve doğan yavruların sekizinci hafta canlı ağırlığı,

3) Diğer koyun/keçi ırklarında, doğan yavruların sekizinci ve yirminci hafta canlı ağırlığı,

SOYBİS'te kayıtlı olmalıdır.

ğ) Çoklu doğumlarda tüm yavruların verim kayıtları SOYBİS'te kayıtlı olmalıdır.

h) SOYBİS'e kayıtlı işletmelerde doğan ve seçilen damızlık koç/teke adaylarından alan, ıslah programına dahil olmak isteyen ve en az 50 baş koyun/keçisi bulunan yetiştiricilere, ıslah yapacağı ırktan olmak şartıyla, 50 baş koyun/keçi için bir baş koç/teke olmak üzere en fazla 5 baş için destekleme ödemesi yapılır. Yetiştiricilerin satın aldığı koç/tekelerin katılacağı sürülerde saflık aranmaz.

ı) Damızlık koyun/keçiler için küçükbaş soy kütüğü desteklemesinden faydalanan yetiştiriciler, koç/teke listelerinde olması şartıyla kendi işletmesi dışından alacağı koç/tekeler için de damızlık koç/teke desteğinden yararlanır.

i) Desteklemeden yararlanacak hayvan sayısı, ıslah programında her il için belirtilen toplam sayıyı geçemez.

j) Damızlık koç/teke alım-satımı il birlikleri tarafından yapılır ve satış için gerekli belgeler birlikler tarafından düzenlenir.

k) Desteklemeden yararlanacak hayvanlar, yıl içerisinde yapılan desteklemeden bir kez yararlanır.

### **Arılı kovan desteklemesi**

#### **Başvuru yeri, şekli ve zamanı:**

a) Arıcılar, üyesi oldukları yetiştirici/üretici örgütüne başvurarak AKS'den alınan destekleme başvuru dilekçesinde yer alan bilgilerin doğruluğunu beyan ederek onaylatır.

b) AKS'de kayıtlı arılı kovan sayısından fazlası için destekleme talebinde bulunulamaz. Arılı kovan sayısının AKS ile uyumlu olmasından arıcı sorumludur.

c) Arıcılar, onaylı başvuru dilekçesi ile arılarının bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne 18/12/2020 tarihine kadar başvurur.

ç) Başvuru yapılması ile arılı kovan tespit işlemleri başlatılır.

#### **- Arılı kovan desteklemesi aşağıda belirtilen şartlara göre yapılır:**

a) Arıcılık Kayıt Sistemine (AKS) kayıtlı, yetiştirici/üretici örgütüne üye ve işletmesinde en az otuz arılı kovan bulunan arıcılar desteklemeden faydalandırılır.

b) İşletmedeki arılı kovan bilgi ve sayılarında AKS verileri esas alınır.

c) En az otuz, en fazla bin adet arılı kovanı olan arıcılar desteklemeden yararlandırılır.

#### **- Başvuruların değerlendirilmesi, tespitler**

a) Destekleme başvurusu yapılan arılı kovanların tespitleri, AKS'deki kayıtları esas alınarak, 31/12/2020 tarihine kadar, en az 2 il/ilçe müdürlüğü personeli tarafından arılıkta yapılır. Tespit sonucunda arılıkta tespit edilen arılı kovan sayısı, AKS'deki sayıdan fazla olması veya kovanların plakalarının farklı olması durumunda AKS verileri esas alınır. Tespit edilen arılı kovan sayısının AKS'deki sayıdan eksik olması durumunda tespit sayısı esas alınır.

b) Gezginci arıcılık yapan arıcıların tespitleri, gezginci olarak gittikleri il/ilçe müdürlükleri tarafından yapılır. Hazırlanan tespit tutanakları kayıtlı olunan il/ilçe müdürlüğüne gönderilir. Arı nakil ve konaklama işlemlerini ilgili mevzuat hükümlerine göre yapmamış olan gezginci arıcıların tespit ve destekleme işlemi yapılmaz.

#### **- Arılı kovan desteklemesi ile ilgili çeşitli hükümler:**

Yetiştirici/üretici birliklerinin, destekleme döneminde, birliğin tüm üyelerinin ürettiği toplam bal miktarının en az %20'sini pazarlaması veya pazarlamasına aracılık etmesi veya söz konusu üretim için gerekli girdilerin teminine ilişkin hizmet vermesi gerekmektedir. Aksi durumda veri giriş yetkisi Bakanlıkça iptal edilebilir. Veri giriş yetkisi iptal edilen üretici/yetiştirici örgütlerinin yerine üreticilerin veri girişleri il/ilçe müdürlüklerince yapılır. Girdi ve pazarlamaya ilişkin gerekli belgeler AKS'ye kayıt edilir.

### **Damızlık ana arı desteklemesi**

#### **Başvuru yeri, şekli ve zamanı:**



a) Arıcılar, üyesi olduğu yetiştirici/üretici örgütünden aldıkları dilekçeye, satış belgesinin aslını da ekleyerek 18/12/2020 tarihine kadar arılığının bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne başvurur.

b) Başvuru yapılması ile ana arı tespit işlemleri başlatılır.

**- Damızlık ana arı desteklemesi aşağıda belirtilen şartlara göre yapılır:**

a) Arıcılık Kayıt Sistemine (AKS) kayıtlı, yetiştirici/üretici örgütüne üye arıcılar damızlık ana arı desteklemesinden faydalandırılır.

b) İşletmedeki arılı kovan bilgi ve sayılarında AKS verileri esas alınır.

c) Damızlık ana arılar, Bakanlıktan üretim izni alan işletmelerden satın alınmış olmalıdır.

ç) Damızlık ana arılar, 2020 yılı için belirlenmiş renk ile işaretli ve etiketle numaralandırılmış olmalı, nakliye kafeslerinde üreten işletmenin numarası bulunmalıdır.

d) Damızlık ana arılar, üreticileri tarafından satış belgesi ile belgelendirilmiş ve satış belge bilgileri AKS'ye girilmiş olmalıdır. (Bayi tarafından kesilen faturalar kabul edilmez.) Satış belgesinde; damızlık ana arı üretim izin işletme numarası, alıcının adı soyadı/unvanı, adresi, TCKN/VKN, damızlık ana arı sayısı, fiyatı, tarihi belirlenir.

e) Damızlık ana arı desteklemesinden işletmedeki aktif kovan sayısının en fazla %5'i kadarı yararlandırılır. Bu sayı toplamda yirmi adedi geçemez.

f) Damızlık ana arı üreten işletmeler desteklemeden yararlandırılmaz.

**-Başvuruların değerlendirilmesi, tespitler**

a) Destekleme başvurusu yapılan damızlık ana arıların tespitleri; AKS'deki kayıtları esas alınarak 31/12/2020 tarihine kadar, en az 2 il/ilçe müdürlüğü personeli tarafından arılığa yapılır. Tespitlerde damızlık ana arılar renk işareti ve numarası yönünden kontrol edilir.

b) Gezgin arıcılık yapan arıcıların tespitleri, gezgin olarak gittikleri il/ilçe müdürlükleri tarafından yapılır. Hazırlanan tespit tutanakları kayıtlı olduğu il/ilçe müdürlüğüne gönderilir. Arı nakil ve konaklama işlemlerini ilgili mevzuat hükümlerine göre yapmamış olan gezgin arıcıların tespit işlemi yapılmaz.

**İpekböceği yetiştiriciliğinin desteklenmesi**

**Başvuru yeri, şekli ve zamanı:**

a) İpekböceği tohumu desteği başvurusu Kozabirlik tarafından il müdürlüğüne yapılır. Kozabirlik dağıttığı kutu sayıları ve üreticilere ilişkin verileri İKS'den alarak icmale esas listeyi il müdürlüğüne iletir. Veri girişi ve bilgilerin doğruluğundan Kozabirlik/kooperatifler sorumludur.

b) İpekböceği yaş koza desteği başvuruları, üreticiler tarafından dilekçe ile yaş koza satışının yapıldığı kooperatif/işletmeye yapılır. Kooperatif/işletme satın aldığı yaş koza miktarı ve üreticilere ilişkin verileri İKS'ye girerek desteklemeye esas listeyi oluşturur. İKS'den alınan "Desteklemeye Esas Yaş Koza Ürün Alım Bordrosu" kooperatif/işletme tarafından "Yaş Koza Desteklemesi Hak Ediş Belgesi" düzenlenmek üzere kooperatif/işletmenin bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne gönderilir. Veri girişi ve bilgilerin doğruluğundan kooperatif/işletme sorumludur.

**- İpekböceği yetiştiriciliğinin desteklenmesi aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:**

a) İpekböceği tohumu üretim ve dağıtımı Kozabirlik tarafından yapılır. İpekböceği tohum desteğinden Koza Tarım Satış Kooperatifleri Birliği (Kozabirlik) yararlanır.

İl/ilçe müdürlükleri veya kooperatifler tarafından Kozabirlik'e iletilen talep sayısına göre, 2020 yılı bahar döneminde ücretsiz dağıtımı gerçekleştirilen kutu sayısı kadar destekleme yapılır. Desteklemeye esas kutu sayısı ve dağıtımına ilişkin bilgiler İKS'ye Kozabirlik/kooperatifler tarafından girilir.

b) İpekböceği yaş koza desteğinden İKS'ye kayıtlı üreticiler yararlandırılır. Üretici, ürettiği yaş kozayı Kozabirlik/kooperatifler veya faaliyet alanı kozadan flatürle ipek çekimi olan işletmelere satmış ve bu satışlar, müstahsil makbuzu ile belgelendirilmiş olmalıdır. Satılan yaş koza miktarı ile dağıtılan tohum kutu adedi teknik ve bilimsel yönden uyumlu olmalıdır.

### **Sürü yöneticisi (çoban) istihdamı desteği**

#### **Başvuru şekli, yeri ve zamanı:**

a) Başvurular, işletme sahibi veya köy/mahalle sürüsünü otlatan çoban tarafından dilekçe ile işletmenin kayıtlı olduğu il/ilçe müdürlüklerine yapılır. Başvuru sırasında aşağıdaki belgeler istenir:

1) Çobanın ve işletme sahibinin nüfus cüzdanı fotokopisi.

2) Sürü yöneticisi sertifikası.

3) Desteklemeden yararlanacak çobanın durumuna göre; işletmede çoban istihdam ediliyor ise iş sözleşmesinin örneği, köy/mahalle sürüsü otlatan çoban ise hayvanlarını otlattığı işletme sahiplerinden en az ikisinden alınan muhtar onaylı muvafakatname, çoban işletme sahibi/işletme sahibinin birinci dereceden yakını ise işletme sahibinin taahhütnamesi.

4) Çobana ait sigorta primlerinin yatırıldığına dair Sosyal Güvenlik Kurumu il/ilçe müdürlükleri tarafından onaylanmış veya e-Devletten alınan kare (QR) kodlu sigortalılık hizmet döküm belgesi.

b) Sürü yöneticisi sertifikası ve SGK hizmet döküm belgesinin eksik olması halinde de başvurular kabul edilir, bu belgelerin tamamlanması için başvuru yapanlara 15/1/2021 tarihine kadar süre tanınır.

c) Sigorta primleri 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi üzerinden yatırılanların sigortalılık hizmet döküm belgesinde 6121.12 Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan) kodunu haiz olmaları şartı aranır, Ek-5 Tarım Sigortasında bu kod aranmaz.

ç) İl/ilçe müdürlüğünce desteklemeye esas olarak düzenlenecek ekler <https://cobandestegi.tarim.gov.tr> adresinde yer alan sürü yöneticisi (çoban) istihdamı desteği sisteminde yayımlanır.

d) Başvuru zamanında desteklemeye esas istenen belgelerin temininden ve bilgilerin doğruluğundan işletme sahibi/çoban sorumludur.

e) **Başvurular, bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren başlar; 31/12/2020 tarihinde son bulur.**

#### **- Çoban istihdam desteği aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:**

a) Desteklemeden yararlanacak işletme, TÜRKVET'e kayıtlı en az yüz anaç küçükbaş hayvan varlığına sahip olmalıdır. Hayvan sayısının tespitinde 6/11/2020 tarihinde TÜRKVET'ten alınan yedek liste verileri esas alınır.

b) Köy-mahalle sürülerini ortak otlatan çobanlar da desteklemeden yararlandırılır. Bu çobanların otlattığı sürüler en az iki işletmeden oluşmalı ve her bir işletmede en fazla doksan dokuz baş olmak üzere; toplamda en az yüz baş ve üzeri anaç küçükbaş hayvan varlığı bulunmalıdır.

c) Her bir işletme sadece bir çoban için desteklemeden yararlandırılır. Köy/mahalle sürülerinde en az iki işletme için bir çoban desteklemeden yararlandırılır. Başvuru şartlarını taşıyan birden fazla işletmesi bulunan yetiştiriciler, her bir işletmesi için ayrı ayrı başvuruda bulunabilir.

ç) Çobanın, Sosyal Güvenlik Kurumu primleri en az beş ay süreyle yatırılmış olmalıdır.

d) Destekleme başvurusunda bulunanlar, 2020 yılı Sosyal Güvenlik Kurumu primlerini 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun;

1) İstihdam edilen çoban için, çalıştığı işletme üzerinden anılan Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi,

2) İşletme sahibi çoban için işletmesi üzerinden aynı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi,

3) İşletme sahibinin birinci dereceden yakını olan çoban için işletmesi üzerinden aynı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi veya (b) bendinin (4) numaralı alt bendi,

4) Köy-mahalle sürüsü çobanları ise ilgili Kanun kapsamında isteğe bağlı Ek-5 Tarım Sigortalı ya da 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında isteğe bağlı veya 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamında yatırır.

e) Sosyal Güvenlik Kurumu sigorta primlerini 5510 sayılı Kanun kapsamında yatırımlardan 30 gün üzerinden tam zamanlı olarak yatırmayanlar, hayvancılık işletmesi bulunmayan veya fiilen çobanlık yapmayanlar, işletmede istihdam edildiği halde fiilen çobanlık yapmayanlar, muhtarlar, devlet memurları, emekliler ve on sekiz yaşından küçükler, destekleme kapsamında çoban olarak değerlendirilmez.

### **Başvuruların değerlendirilmesi**

a) Desteklemeden yararlanacak işletmede, çobanın fiilen sürünün başında olup olmadığının ve sürüyü oluşturan hayvanların en az iki personel tarafından yerinde tespiti, 31/12/2020 tarihine kadar yapılır.

b) Göçer hayvancılık yapan yetiştiricilerin tespitleri, göçer olarak gittikleri il/ilçe müdürlükleri tarafından yapılır. Göçer hayvancılık yapan yetiştiriciler, gittikleri yerin il/ilçe müdürlüğüne tespit için başvurur, düzenlenen tespit tutanakları göçer yetiştiricinin destek başvurusunu yaptığı il müdürlüğüne gönderilir. Hayvan nakil işlemlerini ilgili mevzuat hükümlerine göre yapmamış olan göçer yetiştiricilerin tespit işlemi yapılmaz.

c) İl/ilçe müdürlükleri yetiştiricilerin başvurularını tespitlerinin tamamlanmasını müteakiben <https://cobandestegi.tarim.gov.tr> adresine veri girişlerini yaparak belgeleri tam olanların verilerini onaylar.

### **Düve alım desteği**

#### **Başvuru şekli, yeri ve zamanı:**

a) Başvurular, işletme sahibi tarafından işletmenin kayıtlı olduğu il/ilçe müdürlüklerine yapılır. Düve alım desteğine gerçek/tüzel kişiler sadece bir işletmesi için başvurabilir. Başvuru sırasında aşağıdaki belgeler istenir:

1) Başvuru dilekçesi.

2) Başvuru formu.

3) Varsa, gazi veya birinci derece şehit yakını olduğuna dair belge.

4) Varsa, işletmenin ari/organik niteliğine dair belge.

b) Başvuru tarihi ve süresi Bakanlık tarafından yayımlanacak talimatla belirlenir.

c) Başvuru süresini uzatmaya veya yıl içinde yeniden başvuru almaya HAYGEM yetkilidir.

ç) Başvuru sırasında eksik/hatalı bulunan bilgi ve belgeler başvuru süresi içerisinde tamamlanır. Zamanında eksik/hatalı bilgi ve belgelerini ibraz etmeyen başvuru sahibinin başvurusu geçerli olmaz.

d) Başvurular tamamlanıp sisteme yüklendikten sonra başvuru sahibine sistemden alınan "düve alım desteği başvuru formu" teslim edilir.

**- Düve alım desteği aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:**

a) Yetiştiricinin işletmesinin, Kararın yayımı tarihi itibarıyla TÜRKVET'e kayıt edilmiş olması ve işletme kapasitesinin destek talep edilen hayvan sayısı ile uyumlu olması gerekmektedir.

b) Bir işletme; kapasitesini en fazla 20 başa tamamlayacak şekilde desteklemeden yararlandırılır.

c) Düvelere/mandalara ilişkin teknik ve sağlık kriterleri ile desteklemeye esas düve/manda alım bedeli Bakanlık tarafından belirlenir.

ç) Destek miktarı, düve/manda alım bedelinin % 40'ı kadar olup düve/manda başına desteklemeye esas Bakanlıkça belirlenen fiyatın % 40'ından fazla olamaz.

d) Düveler/mandalar; düve/manda düvesi yetiştirici merkezlerinden, hastalıktan arı işletmelerden, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğünden, Tarım Kredi Kooperatifleri ve iştirakleri ile yetiştirici/üretici örgütlerinden temin edilir. Hayvanlar, Kararın yayımı tarihi itibarıyla TÜRKVET'te kayıtlı ve yurt içinden temin edilmiş olmalıdır.

e) Destekleme kapsamında alınan düveler/mandalar, mücbir sebepler haricinde 2 yıl süre ile satılamaz. Ölüm ve mecburi kesim sebepleriyle işletmeden ayrılan hayvanların yerine en geç 90 gün içerisinde, Teknik ve Sağlık Şartnamesindeki şartları sağlayan aynı sayıdaki hayvanlar konulur. Düvelerin/mandaların iki yıl süreyle satılmama şartı, HAYGEM'den izin alınması koşuluyla işletmenin devri halinde de geçerlidir. İl/ilçe müdürlükleri tarafından yılda en az bir kere olmak üzere düvelerin/mandaların işletmede bulunduğuna ilişkin yerinde kontrol yapılır ve tutanağa bağlanır.

f) Gerek görülmesi halinde düve/manda temini ve ilgili düzenlemeler HAYGEM'ce yapılır.

- İl/ilçe müdürlüğü, başvurusu uygun bulunanlara yazılı olarak bildirimde bulunur. Başvurusu onaylanan ve hayvan almak isteyen yetiştiricilere Teknik ve Sağlık Şartnamesi verilir, beyan ve yükümlülüklerini içeren taahhütname alınır.

- Gazi veya birinci derece şehit yakını olan başvuru sahipleri puanlama harici olup doğrudan destekleme kapsamına alınır.

**- Düve desteği hak ediş düzenlenmesi ve ödemeler:**

a) Yetiştirici satın aldığı düvelere ait satış belgesi, pasaportları ve talimatlarla belirlenen diğer belgeler ile birlikte dilekçeyle il/ilçe müdürlüğüne başvurur. Hak ediş düzenlenebilmesi için satın alınan düveler fiili olarak işletmeye getirilmiş ve işletme adına TÜRKVET'e kayıt edilmiş olmalıdır. Hayvan hastalıkları veya karantina nedeniyle düvelerini işletmesine zamanında sevk edemeyen yetiştiriciye, HAYGEM tarafından, düvelerini başka bir işletmeye sevk etme izni verilebilir.

b) Düvelere ilişkin il/ilçe müdürlüğü tarafından yerinde tespit yapılır ve tutanağa bağlanır.

c) Her bir yetiştirici için tek hak ediş düzenlenir.

**Besilik erkek sığır/manda desteklemesi**

**Başvuru yeri, şekli ve zamanı:**

a) Üreticiler, kırmızı et üretici birliğinin olduğu yerlerde birliğe, olmadığı yerlerde ise il/ilçe müdürlüklerine başvurur.

b) Üreticiler; besinin başlangıcında, KES'ten alınan işletmede bulunan erkek hayvanlara ait kulak küpe numaralarının belirtildiği besi bildirim formunu; besiyeye alınan hayvanlara ait kulak küpe numaraları, besiyeye alınma ve tahmini kesim tarihi ile diğer bilgiler yönünden güncelleyerek KES'e kaydettirir. İşletmeye nakil yoluyla gelen hayvanların besi bildirimleri, işletmeye kayıt edildikleri tarihten itibaren en geç 15 iş günü içerisinde yapılmalıdır. İşletmede doğan ve besiyeye alınan hayvanlar ise besiyeye alındıkları tarihten itibaren bildirilmelidir. Kararın yayımlanmasından sonra besiyeye alınan hayvanlarda besi bildirim şartı aranır. Bildirimde belirtilen tahmini kesim tarihinin değişmesi durumunda üretici bu değişikliği kesim tarihinden 15 iş günü önce güncellettir.

c) Hayvanların kesimi yapıldıktan sonra üreticiden aşağıdaki belgeler istenir:

1) TCKN/VKN, TÜRKVET'te kayıtlı işletme numarası ve adreslerinin bulunduğu dilekçe.

2) Kesim ücreti faturası/alındı makbuzu/kesilecek hayvan veya karkasının alım satımına ilişkin satış belgesi.

3) TÜRKVET'ten alınmış il/ilçe müdürlüğü onaylı kesim raporu.

ç) Başvurularda fatura/alındı makbuzu/satış belgelerinin aslı veya aslı/dip koçanı il/ilçe müdürlüğü tarafından görülerek onaylanan suretleri kabul edilir.

d) İl/ilçe müdürlükleri ve kırmızı et üretici birlikleri, yapılan destekleme başvurularını zamanında KES veri tabanına kaydetmekle sorumludur.

.-Üretici birlikleri, destekleme döneminde, birliğin destek alan tüm üyelerinin ürettiği karkas et miktarının en az %20'sinin pazarlanmasına aracılık etmesi veya söz konusu üretim için gerekli girdilerin teminine ilişkin hizmet vermesi gerekmektedir. Aksi durumda veri giriş yetkisi Bakanlıkça iptal edilebilir. Veri giriş yetkisi iptal edilen üretici örgütlerinin yerine üreticilerin veri girişleri il/ilçe müdürlüklerince yapılır. Girdi ve pazarlamaya ilişkin gerekli belgeler KES'e kayıt edilir.

#### **- Besilik erkek sığır desteklemesi aşağıdaki şartlar ve kurallara göre yapılır:**

a) Besilik erkek sığırlar yurt içinde doğmuş, küpelenmiş, TÜRKVET'e işletme ve hayvanların kaydı yapılmış, 1/1/2020 – 31/12/2020 tarihleri arasında mevzuata uygun kesimhanede kesilmiş olmalıdır.

b) Besilik erkek sığırlar, 12 aylık yaştan büyük ve ırklarına göre en az karkas ağırlıkları aşağıdaki tablodaki ağırlıklarda olmalıdır. Sığır/manda ırklarının verim özelliklerine göre KES'e tanımlaması HAYGEM tarafından yapılır.

c) Kırmızı et üretici birliklerinin bulunduğu yerlerde bir yıl içerisinde kestirdiği desteklemeye esas hayvan sayısı en az 6 baş olan üreticiler bu birliğe üye olmalıdır.

ç) Kesimi yapılan sığırlar, kesim tarihi itibarıyla geriye dönük 90 günlük besi süresini TÜRKVET kayıtlarına göre müracaatçının işletmesinde tamamlamış olmalıdır. Bu süre;

1) TÜRKVET'e ilk tanımlandığı işletmeden kesime sevk edilen sığırlarda, kesim ile TÜRKVET'e kayıt tarihi arasındadır.

2) 5996 sayılı Kanununun 36 ncı maddesi hükümlerine göre idari para cezası sonucunda işletmeye kaydedilen ve bu işletmeden kesime gönderilen sığırlarda, kesim ile TÜRKVET'e kayıt tarihi arasındadır.

3) Satış yoluyla 2 nci, 3 üncü işletmelere nakledildikten sonra kesime sevk edilen sığırlarda, kesim ile TÜRKVET'teki işletmeye geliş tarihi arasındadır.

4) Destekleme şartlarını taşıyan kurbanlık hayvanların, geçici kurban satış yerinde geçen süreleri de besi süresine dahil edilir. Kurbanlık hayvanların destekten yararlanması için mevzuata uygun kesimhanede kesilmiş olması gerekmektedir.

5) Başvuru sahibinin farklı işletmelerinde geçen sürelerde besi süresine dahil edilir.

d) Bir yetiştirici en fazla 200 baş (200 dâhil) sığırı için destekten yararlandırılır.

e) Kesim bilgileri, KES veri tabanına kaydedilmiş olmalıdır.

f) Bakanlıkça mecburi kesime tabi tutulan erkek sığırlar ile kesim sonrası muayenede karkasın imhasına karar verilen erkek sığırlar için destekleme ödemesi yapılmaz.

### **Tiftik keçisi yetiştiriciliğinin ve tiftik üretiminin desteklenmesi**

#### **Başvuru yeri, şekli ve zamanı:**

a) Üretici başvurusunu, tiftiğini Bakanlığa kayıtlı yün işleme tesisine satmış ise işletmesinin kayıtlı olduğu il/ilçe müdürlüğüne ve/veya tiftik satışını yaptığı Tiftikbirlik, bağlı kooperatifler veya damızlık koyun keçi yetiştiricileri birliklerine, işletme tescil belgesi ve dilekçe ile birlikte yapar.

b) Tiftik alımı yapan Tiftikbirlik, bağlı kooperatifler veya damızlık koyun keçi yetiştiricileri birlikleri, başvuruda bulunan ve tiftiğini satın aldığı üreticilere ilişkin ilçe bazlı icmale esas tabloyu düzenler, başvuru evrakları ve satış belgeleri ile birlikte düzenledikleri tabloyu bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren Genel Müdürlükçe belirlenen süre içerisinde ilgili il/ilçe müdürlüklerine iletir.

- Tiftik keçisi yetiştiriciliğinin ve tiftik üretiminin desteklenmesi aşağıda belirtilen şartlara ve kurallara göre yapılır:

a) Desteklemeden yararlanacakların işletmesi ve tiftiğin elde edildiği hayvanlar TÜRKVET'e kayıtlı olmalıdır.

b) Tiftik, Tiftik ve Yapağı Tarım Satış Kooperatifleri Birliği (Tiftikbirlik) veya damızlık koyun keçi birliklerine ve 24/12/2011 tarihli ve 28152 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İnsan Tüketimi Amacıyla Kullanılmayan Hayvansal Yan Ürünler Yönetmeliği kapsamında onay almış, Bakanlığa kayıtlı yün işleme tesislerine satılmış olmalıdır.

c) Tiftik desteklemesi kilogram üzerinden yapılır.

ç) Tiftik desteklemesine esas miktar satış belgesi ile belgelenmelidir. Müstahsil makbuzu/fatura üreticinin adı soyadı/unvanı, adresi, TCKN/VKN, tiftik miktarı, cinsi (oğlak, anamal, tali) fiyatı ve satış tarihi belirtilmiş olmalıdır.

d) Sözleşmeli üretim kapsamında Kararda yer alan ilave destek ödemesinin yapılması için, üreticiler alım satıma ilişkin sözleşmeyi işletmenin TÜRKVET'e kayıtlı olduğu il/ilçede Tiftik Kayıt Sistemine (TKS) kaydettirir. Sözleşmede yer alması gereken zorunlu alanlar HAYGEM internet sitesinde yayımlanır. Alım satıma ilişkin sözleşme satış belgesindeki tarihten önce TKS'ye kaydedilmelidir.

#### **Atık desteği**

**-Bakanlıkça belirlenen aşı uygulamaları sonrasında oluşan atıklar için hayvan sahiplerine atık desteği aşağıdaki esaslara göre yapılır:**

a) Bakanlıkça belirlenen ve resmî veteriner hekim veya sorumluluğundaki yardımcı sağlık personeli ile Bakanlıkça yetki verilen veteriner hekim tarafından yapılan aşı uygulamaları sonrasında oluşan atıklar için hayvan sahiplerine atık desteği ödemesi yapılır.

b) Atık desteği ödenebilmesi için atık yapan hayvanların tanımlanarak kayıt altına alınması, aşı uygulanan işletmede kayıtlı olması ve aşılamanın üzerinden yetmiş iki saat geçmemesi, aşının Veteriner Bilgi Sistemine kayıt edilmiş olması ile atığın resmî veteriner hekim tarafından görülmesi gerekir.

c) Bakanlıkça belirlenen aşı uygulamaları sonrasında atık oluştuğunda resmî veteriner hekim tarafından atık görülür ve sadece atık oluştuğuna dair tespit tutanağı tanzim edilir. Tespit tutanağına, hayvan sahibinin işletme numarası, hayvanın küpe numarası, gebeliğin kaçınıcı ayında atığın şekillendiği, aşı ile ilgili bilgiler, aşılama tarihi ve aşılama sonrası ne kadar zaman sonra atık olayının şekillendiği bilgileri yazılmalıdır.

ç) Bakanlıkça belirlenen aşı uygulamaları sonrasında oluşan atıklardan numune alınır. Alınan numune, bölge Veteriner Kontrol Enstitü Müdürlüğüne sığır ve koyun-keçi brusellozu yönünden inceleme için gönderilir. Bakteriyojik olarak bruselloz tespit edildiğinde atık yapan hayvan için hayvan hastalığı tazminatı ile ilgili işlemler uygulanır. Bruselloz tespit edilmez ise atık hayvan için destekleme ödemesi yapılır.

## **Hastalıktan ari işletme desteklemeleri**

### **- Hastalıktan ari işletme desteği alacak işletmeler;**

a) Hastalıktan ari işletmeler için sağlık sertifikasına sahip olan sığırcılık işletmelerinde (Yetiştirici merkezleri hariç) bulunan, damızlık boğalar dışındaki, altı ay yaşın üzerindeki erkek hayvanlar hariç, tüm sığırlar için hayvan başına doğrudan destekleme ödemesi yapılır.

b) Hastalıktan ari işletme sertifikasına sahip gerçek ve tüzel kişilere ait damızlık düve işletmelerinde bulunan yurt içinde doğmuş tüm düveler için hayvan başına doğrudan destekleme ödemesi yapılır.

c) Ari sığır başına ödeme birim miktarları 500 (beş yüz) başa kadar tam olarak, 501 baş ve üzeri için ise % 50'sine karşılık gelen tutarın ödenmesi suretiyle uygulanır. Desteklemeden yararlanmak üzere başvuran işletmeler için il/ilçe müdürlüğünce 5/3/2018 tarihli ve 2018/01 sayılı Hastalıktan Ari İşletmeler Genelgesi kapsamında Tespit ve İnceleme Tutanağı düzenlenir. Tüm iş ve işlemler ilgili Genelge hükümlerine göre yürütülür ve şartları sağlayan işletmeler için Hastalıktan Ari İşletmeler İçin Sağlık Sertifikası tanzim edilir.

- Sertifika tanziminden sonra 31/12/2020 tarihine kadar işletmeye doğum yoluyla katılan hayvanların, 1/1/2021 tarihi itibarıyla Veteriner Bilgi Sistemine veri girişi yapılır. İşletmede bulunan toplam ari hayvan sayısına karşılık gelen destekleme oranı bu fıkrada yer alan sayısal değerler dikkate alınarak belirlenir. Doğum yoluyla katılan erkek hayvanlardan bu tarihte altı aylık yaşın üzerinde olanlar destekleme kapsamı dışındadır.

- Sertifika tanziminden sonra 31/12/2020 tarihine kadar işletmeye dâhil edilmek üzere karantina ve gözetim altında tutulup Sığır Tüberkülozu ve Sığır Brusellozu testleri yapılarak, ari olduğu tespit edildikten sonra katılan hayvanların, (işletmeye sonradan dâhil olan hayvanlar için önceki işletmelerinde destekleme ödemesi almamışsa) 1/1/2021 tarihi itibarıyla Veteriner Bilgi Sistemine veri girişi yapılır, (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtildiği üzere aylık olarak hazırlanan icmallere dâhil edilir. İşletmede bulunan toplam ari hayvan sayısına karşılık gelen destekleme oranı birinci fıkrada yer alan sayısal değerler dikkate alınarak belirlenir.

- Bakanlıkça belirlenen kriterlere sahip işletmelerde bulunan her ari hayvana yılda bir kez olmak üzere destekleme ödemesi yapılır. Yıl içerisinde bir işletmede destekleme ödemesi yapılan hayvan başka bir işletmeye nakil olduğunda o yıl için ikinci bir destekleme ödemesi yapılmaz.

**- Onaylı süt çiftliği sertifikasına sahip olan işletmelerdeki ari işletme desteği alan tüm sığırlar için, ilave olarak hayvan başına aşağıdaki esaslara göre destekleme ödemesi yapılır:**

- Onaylı Süt Çiftliği Sertifikasına sahip işletme sahipleri il/ilçe müdürlüğüne başvuru yapar.

Programlı aşı ve küpe uygulamaları

**Bakanlıkça programlanan aşı uygulamalarında uygulayıcıların desteklenmesi aşağıdaki esaslara göre yapılır:**

a) Bakanlıkça programlanan aşılama öncelikle resmî veteriner hekim ve veteriner sağlık teknikeri/teknisyenleri tarafından gerçekleştirilir. İl/ilçe müdürlüğünün personel ve iş durumu programlı aşılama için yetersiz ise il müdürlüğü ile veteriner hekim odası arasında yapılacak protokol çerçevesinde programlı aşılama yaptırılabilir.

b) Bakanlıkça uygulanan programlı aşılama desteklemesinden, aşığı tatbik eden ve mesleğini 6343 sayılı Kanuna göre serbest olarak icra eden serbest veteriner hekimler yararlanır.

c) Desteklemelerden; kamuda görevli veteriner hekimler, veteriner sağlık teknikeri ile teknisyenleri ve hayvancılık işletmelerinde sözleşmeli olarak görev yapan veteriner hekimler yararlanamaz.

ç) 19/2/2020 tarihli ve 2020/1 sayılı Hayvan Hastalıkları ile Mücadele ve Hayvan Hareketleri Kontrolü Genelgesi kapsamında Bakanlıkça programlanan illerde Şap, Brusella ve Sığırların Nodüler Ekzantemi hastalıklarına karşı koruyucu amaçla kullanılan aşılar destekleme kapsamındadır.

d) Uygulayıcıların desteklenmesi kapsamında, aşılama programı onaylanan veteriner hekim odaları, Bakanlıkça belirlenen kampanya dönemlerinde aşılama çalışmalarını tamamlar. Desteklemeler kampanya dönemlerinde uygulanan aşılar için verilir.

e) Bakanlığın programlı aşılama için veteriner hekim odaları ile yapılan protokol çerçevesinde serbest veteriner hekimler tarafından yapılacak aşı uygulama ücreti; aşı, araç, benzin, sarf malzemesi ve benzeri tüm giderler dikkate alınarak il müdürlüğüne belirlenir. İl müdürlüğü tarafından belirlenen uygulama ücreti dışında yetiştiriciden herhangi bir ek ücret talep edilemez.

f) Büyükbaş Şap/Brusella/Sığırların Nodüler Ekzantemi ve küçükbaş Şap/Brusella aşılama programı onaylanan veteriner hekim odaları program dâhilindeki yerleşim birimlerinde bulunan küpeli ve küpesiz tüm büyükbaş/küçükbaş hayvanları aşılar. Hayvanlardan küpesiz olanlar için destekleme primi ödenmez, yalnızca il müdürlüğüne belirlenen aşılama ücreti alınır. Destekleme küpeli ve TÜRKVET'te kayıtlı hayvanlar için ödenir.

g) Uygulayıcılar, aşılama büyükbaş ve küçükbaş hayvanlarla ilgili bireysel aşı kayıtlarını uygulamadan sonraki 10 gün içerisinde kayıt sistemine işler. İl/ilçe müdürlükleri, Veteriner Bilgi Sisteminden alınan icmallerin tanzimi sırasında aşılama hayvanların Veteriner Bilgi Sistemine aşı kaydının yapıp yapılmadığını kontrol eder.

ğ) Sisteme erişim için şifresi bulunmayan ve aşılama programı onaylanmış serbest veteriner hekimler şifre tahsisi için il/ilçe müdürlüklerine başvurur.

h) Destekleme ödemesinden yararlanabilmesi için, veteriner hekim odası, Ek-1'de yer alan Programlı Aşılama Uygulayıcıların Destekleme Müracaat Formu ile il müdürlüğüne başvuru yapar. Müracaat formu ekinde, her bir serbest veteriner hekim için hazırlanan, Ek-2'de yer alan Programlı Aşılama Uygulama



Uygulayıcıların Hak Ediş Belgesi ve Ek-3'te yer alan Veteriner Hekim Odasının Düzenlediği İcmal Formu bulunur. Müracaat formu, protokol ve icmal formu il müdürlüğünde muhafaza edilir.

i) İl müdürlüğünce yapılan kontrol sonucunda hak edilen aşı uygulama desteği ödemesi için Veteriner Bilgi Sistemine veri girişi ve onaylama işlemi yapılır.

i) İl müdürlüğünce her ayın üçüncü haftasının son iş günü ve ayda bir kez olmak üzere Veteriner Bilgi Sisteminden il icmalleri tanzim edilir. Tanzim edilen il icmalleri e-belgenet üzerinden elektronik ortamda HAYGEM'e gönderilir. Serbest veteriner hekimlere destekleme ödemesi yapılmadan önce, gerekli vergi kesintileri yapılmış olur. Destekleme ödemesi KDV dâhil tutar üzerinden yapıldığından serbest veteriner hekimlere destekleme ödemesi yapılmadan önce veteriner hekim odalarınınca Hazine ve Maliye Bakanlığının ilgili saymanlığına gerekli vergi kesintileri aktarılır.

j) Gerektiğinde aşının etkinliğini kontrol etmek amacıyla test ve analiz için aşılanan hayvanlardan kan alınıp ilgili enstitü müdürlüğüne (Şap Enstitüsü Müdürlüğü, Pendik Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğü) bağımsızlık kontrolü yaptırılır.

### **Küpe uygulama desteklemesi aşağıdaki esaslara göre yapılır:**

a) Küpeyi uygulayarak sisteme kaydeden ve mesleğini 6343 sayılı Kanuna göre serbest olarak icra eden serbest veteriner hekimler ile hayvancılıkla iştigal eden yetiştirici/üretici örgütleri yararlanır.

b) Desteklemelerden, kamuda görevli veteriner hekimler, veteriner sağlık teknikerleri ile teknisyenleri ve hayvancılık işletmelerinde sözleşmeli olarak görev yapan veteriner hekimler yararlanamaz.

c) Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği ile Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak küpelenen ve TÜRKVET'te kayıt altına alınan sığır ve mandalar ile koyun ve keçiler küpe uygulama desteklemesi kapsamındadır.

ç) İl müdürlükleri tarafından, kimliklendiricilere hayvan kayıt sisteminde kullanıcı adı ve şifresi tahsis edilir. Her kimliklendirici uyguladığı küpeyi sisteme kendisi kayıt eder.

d) Küpe uygulama desteği, küpelenen ve TÜRKVET'e kaydedilen sığır cinsi hayvanlar ile koyun ve keçi türü hayvanlar için ödenir.

e) İl/ilçe müdürlükleri icmallerin tanzimi sırasında küpelenen hayvanların TÜRKVET'e kaydının yapıp yapılmadığını kontrol eder.

f) Destekleme ödemesinden yararlanılabilmesi için küpeleme yetki devri yapılan veteriner hekim odası ile küpeleme yetki devri yapılan yetiştirici/üretici örgütleri Ek-4'te yer alan Küpe Uygulama Desteklemesi Müracaat Formu ile il müdürlüğüne başvuru yapar. Müracaat formu ekinde, Ek-5'te yer alan Veteriner Hekim Odası/...Birliğinin Düzenlediği Küpe Uygulama İcmal Formu bulunur. Müracaat formu, protokol ve icmal formu il müdürlüğünde muhafaza edilir.

g) İl müdürlüğünce yapılan kontrol sonucunda hak edilen küpe uygulama desteği ödemesi için Veteriner Bilgi Sistemine veri girişi ve onaylama işlemi yapılır.

- Destekleme ödemeleri gerçek ya da tüzel kişilere yapılabilir. Destekleme ödemesinden doğan tüm vergilerin ödenmesi destekleme ödemesini alan gerçek ya da tüzel kişilerin sorumluluğundadır.

- Veteriner hekim odaları ve hayvancılıkla iştigal eden yetiştirici/üretici örgütleri tarafından temin edilen küpeler kalite ve mevzuata uygunluk yönünden il müdürlükleri tarafından kontrol edilir.

## **Dijital Tarım Pazarı Platformu (DİTAP) desteği**

- Dijital Tarım Pazarı (DİTAP) desteği aşağıdaki esaslara göre uygulanır:

a) Bakanlıkça belirlenen ürünlerde ürettiği ürünleri DİTAP üzerinden sözleşmeli usulde pazarlayan üreticilerin desteklemeye esas başvuru yeri, şekli ve zamanı, ödemeye esas icmallerin tanzimi, kontrolü ve onaylanmasına ilişkin hususlar Bakanlıkça yayımlanacak talimat ile belirlenir.

b) Üreticiler, DİTAP üzerinden temin ettikleri besilik erkek sığırlara ilişkin DİTAP üzerinden düzenlenen satış sözleşmesini KES'e kaydettirir. Üreticilerin desteklemeye esas başvuru yeri, şekli ve zamanı, ödemeye esas icmallerin tanzimi, kontrolü ve onaylanmasına ilişkin hususlar Bakanlıkça yayımlanacak talimat ile belirlenir.

## **Hayvan genetik kaynaklarının yerinde korunması ve geliştirilmesi desteği**

- Hayvan genetik kaynaklarının yerinde korunmasına ilişkin desteklemeler aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) Hayvansal üretimle iştigal eden, işletmesi ve hayvanları Bakanlık kayıt sistemine kayıtlı yetiştiricilere sözleşmede taahhüt ettikleri destekleme şartlarını yerine getirmeleri halinde ödeme yapılır. Yerinde koruma desteklemesinden yararlanacak yetiştirici, koruma yerinde ikamet eder ve destek aldığı türün farklı ırklarını bir arada yetiştiremez. Hayvancılıkla uğraşan yetiştiriciler arasından, çocuklarından en az birisi yanında olan, yetiştiricilik dışında bir işle uğraşmayan, tarımsal eğitim görmüş, büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliğini bir arada yapmayanlar tercih edilir.

b) Koruma desteklemesinden yararlanma başvurusu; ilk defa yararlanmak Hayvan Genetik Kaynakları Koruma Desteği Başvuru Dilekçesi ve ikamet belgesi ile başvuran yetiştiricilere ilişkin talepler ırklara ve türlere göre birleştirilerek il müdürlüğü tarafından TAGEM'e gönderilir. TAGEM tarafından koruma kapsamına alınacak ırk ve hayvan sayısı il müdürlüğüne bildirilir. Destekleme kapsamına alınacak yetiştiricilerin seçimini seçim komisyonu yapar. Projeye seçilen yetiştiriciler proje gerekliliklerini yerine getireceğine dair içeriği ve süresi TAGEM'ce belirlenen sözleşmeyi imzalar.

## **Ödemelerin aktarılması**

(1) Desteklemeler için gerekli kaynak, bütçede hayvancılığın desteklenmesi için ayrılan ödenekten karşılanır. Bütçe imkanları çerçevesinde, Bakanlık tarafından Banka aracılığı ile ödenir.

(2) Bu Tebliğ kapsamında yapılan destekleme ödemeleri, kamu kaynağı niteliğinde olduğundan hak ediş sahibinin hesabına aktarılmadan önce haciz, icra ve temlik işlemlerine konu edilemez.

(3) Bu Tebliğ kapsamında yapılan desteklemelerden kamu kurum ve kuruluşları yararlanamaz.

(4) Buzağı ve ıslah amaçlı süt içerik analiz desteklemesinde 31/12/2020 tarihi itibarıyla, 5488 sayılı Tarım Kanunu kapsamında destekleme programından yasaklı olan işletmeler, bu desteklemelerden yararlandırılmaz.

## **Yetki ve denetim**

(1) Bu Tebliğin uygulamasında öngörülemez durumlar ve oluşabilecek sorunların çözümünde, ilgili Genel Müdürlükler genelge ve talimat çıkarmaya yetkilidir.

(2) HAYGEM, bu Tebliğ kapsamında yapılan desteklemelerle ilgili duyuru yapabilir, başvuru formları veya uygulama evraklarına ilişkin örnekler oluşturabilir, bu duyuru ve örnekler, ilgili sistemler üzerinden veya HAYGEM internet sitesinde yayımlanır. Desteklemeye ilişkin iş ve işlemlerin yürütülmesinde yayımlanan bu formların kullanılması esastır.

(3) Bu Tebliğ kapsamındaki destekleme uygulamalarında illerde oluşacak problemlerin çözümünde il müdürlükleri yetkilidir. Bu amaçla, gerektiğinde diğer kamu kurum ve kuruluşları, yetiştirici/üretici örgütleri, ilgili oda ve birlikler ile işbirliği yapabilir.

(4) İl müdürlükleri, desteklemelerin mevzuat hükümlerine uygun ve hak sahiplerine ödenmesi için gerekli ilave tedbirleri almaya yetkilidir.

(5) İl müdürlükleri, yılı içerisinde her destekleme kalemi için destekten yararlanacak yetiştirici/üreticinin rastgele örnekleme yöntemiyle en az %5 (yüzde beş)'i oranındaki işletmede, desteklemelerin mevzuat hükümlerine uygun ve doğru olarak yapılmasına ilişkin denetim yapar.

(6) Hayvancılık desteklemelerinde, ortaya çıkabilecek sorunlara ilişkin konularda 27/5/2014 tarihli ve 29012 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliği hükümlerine göre kurulan il/ilçe tahkim komisyonları yetkilidir. Hayvan genetik kaynaklarının yerinde geliştirilmesi (ıslah) konusunda ortaya çıkabilecek sorunların çözümünde Proje Yürütme Kurulu yetkilidir.

(7) İl/ilçe müdürlükleri, desteklemeler ile ilgili başvuru zamanı ve şartlarını, yerel imkânları da kullanarak duyurmaya yetkilidir.

(8) İl/ilçe müdürlüğü veya yetiştirici/üretici örgütü, destekleme başvurusu yapan gerçek kişilerin Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS) sorgulamalarını, desteklemelerin yürütüldüğü Bakanlık veri tabanları üzerinden başvuru tarihi itibarıyla yapar.

(9) Hayvancılık desteklemelerinde, yetiştirici/üretici örgütlerine verilen yetki, görev ve sorumlulukları zamanında yerine getirmeyerek yetiştiricinin mağduriyetine sebep olan yetiştirici/üretici örgütleri mağduriyetin giderilmesinden sorumludur.

### **Haksız ödemelerin geri alınması ve hak mahrumiyeti**

(1) Bu Tebliğde belirtilen yetkili merciler, bu Tebliğ gereği kendilerine ibraz edilen belgelerin yetkileri kapsamındaki kontrollerinden ve kendi hazırladıkları belgelerden sorumludur. Desteklemeden yararlanmak üzere ibraz edilen belgelerin sorumluluğu ilgisine aittir. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyerek haksız yere ödemeye neden olanlar ile haksız yere ödemelerden yararlanmak üzere sahte veya içeriği itibarıyla gerçek dışı belge düzenleyen ve kullanan ilgililer hakkında gerekli idari işlemler yapılarak hukuki ve cezai süreç başlatılır. Hayvan genetik kaynaklarının yerinde geliştirilmesi (ıslah) amaçlı desteklemelerde 5488 sayılı Kanununun 23 üncü maddesine göre yapılacak iş ve işlemler Proje Yürütme Kurulu tarafından değerlendirilip karara bağlanır, gereği il müdürlüklerince yerine getirilir.

(2) Haksız yere yapılan destekleme ödemeleri, ödeme tarihinden itibaren 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak hesaplanan kanunî faizi ile birlikte anılan Kanun hükümlerine göre geri alınır. Haksız ödemenin yapılmasına sebep olan belge veya belgeleri düzenleyen gerçek ve tüzel kişiler, geri alınacak tutarların tahsilinde müştereken sorumlu tutulurlar.

(3) Bu Tebliğ ile belirlenen destekleme ödemelerinden, idarî hata sonucu düzenlenen belgelerle yapılan ödemeler hariç, haksız yere yararlandığı tespit edilen üreticiler, beş yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmazlar. Bunun takibinden il/ilçe müdürlükleri sorumludur.

(4) Destekleme ödemelerinde, idari hata sonucu yapılan fazla ödemelerde, tebliğ edildiği tarihten itibaren üç ay içinde üretici, kendi rızası ile iade ederse gecikme faizi alınmaz. Söz konusu ödeme tebliğ edilen süre içerisinde yapılmaz ise tebliğ tarihinden itibaren 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak hesaplanan kanunî faizi ile birlikte anılan Kanun hükümlerine göre geri alınır.

### **Sorumluluk ve arşivleme**

Desteklemeden yararlanmak üzere bu Tebliğ gereği ibraz edilen bilgi ve belgelerin doğruluğundan öncelikle belgeyi ibraz eden ve yetkileri kapsamında onaylayan ve verileri giren kişi ve kurumlar sorumludur. Destekleme ödemesi yapılan belgeler istenildiğinde ibraz edilmek üzere, yetiştirici/üretici örgütleri ve/veya ilgili birimler tarafından beş yıl süre ile saklanır.

### **Yaptırımlar**

Bu Tebliğ kapsamında, istenen bilgi ve belgeleri zamanında ibraz etmeyenler ve Bakanlıkça yerine getirilmesi istenen iş ve işlemleri yerine getirmeyenler desteklemeden yararlandırılmaz.